

Nota reserves en voorzieningen Delfland 2022

Planning	Vergadering	Deadline Ibabs
PFO	05 oktober 2021	28 september 2021
College van D&H	12 oktober 2021	6 oktober 2021
Commissie BFO	2 november 2021	19 oktober 2021
VV	18 november 2021	9 november 2021

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Kader	5
2.1 Wettelijk kader	5
2.2 Waterschapsbesluit	5
2.3 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie	6
2.4 Onderscheid reserves en voorzieningen	6
2.5 Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen	8
3 Beleid ten aanzien van reserves	9
3.1 Algemeen	9
3.2 Algemene reserves	9
3.3 Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie	11
3.3.1 Binnen Delfland te onderscheiden egalisereserves	11
3.3.2 Overige bestemmingsreserves	15
4 Beleid ten aanzien van voorzieningen	17
4.1 Algemeen	17
4.2 Indeling voorzieningen	17
5 Rente reserves en voorzieningen	19
6 Bijlage – stroomschema resultaatverdeling	20

1 Inleiding

In artikel 14 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland is opgenomen dat het beleid van het college omtrent reserves en voorzieningen wordt vastgelegd in een nota Reserves en voorzieningen. In de nota staan de bestuurlijke uitgangspunten, kaders en uitvoeringsregels voor het instellen en gebruiken van reserves en voorzieningen.

Beleidsuitgangspunten

De volgende aantal beleidsuitgangspunten zijn (omkaderd) in de nota opgenomen. Met het vaststellen van deze nota door de VV worden tevens de beleidsuitgangspunten vastgesteld.

1. In de beleidsnotitie risicomanagement Delfland is aangegeven dat de algemene reserves weerstandsvermogen van beide taken onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit. De omvang van de algemene reserves weerstandsvermogen is afhankelijk van de omvang van het risicoprofiel van Delfland en het te hanteren ratio weerstandsvermogen. De gewenste norm voor de ratio is vastgelegd in de programmabegroting van enig jaar.
2. In het geval dat de algemene reserves weerstandsvermogen de omvang hebben bereikt dat het gewenste ratio voor het weerstandsvermogen (in relatie tot het risicoprofiel) is bereikt, dan kunnen behaalde efficiency resultaten gedoteerd worden aan de algemene reserve vrij besteedbaar.
3. Gedurende de bestuursperiode (2019-2023) wordt jaarlijks € 200.000 uit de tariefdempingreserve watersysteem ingezet voor de categorie ongebouwd.
4. Vooralsnog wordt geen gebruik gemaakt van de reserves tariefegalisatie. Derhalve vinden geen stortingen (en onttrekkingen) plaats. Toekomstig beleid kan hier verandering in aanbrengen.

Reserves en voorzieningen

Het wettelijk kader, de definities en functies van reserves en voorzieningen worden in hoofdstuk 2 behandeld. Ondanks dat reserves en voorzieningen vaak in één adem worden genoemd, hebben beide een ander karakter. Reserves ontstaan, worden ingesteld, gevoed of verminderd op basis van besluiten van het algemeen bestuur. Stortingen vinden plaats door middel van resultaatsbestemmingen. Reserves behoren tot het eigen vermogen.

Daarentegen behoren voorzieningen tot het vreemd vermogen. Voorzieningen hebben een kostenkarakter en worden gevoed door dotaties die ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voorzieningen worden gevormd om in de toekomst te kunnen voldoen aan financiële verplichtingen waarvan het bestaan bekend is, maar het moment van optreden en de omvang van de kosten nog niet met zekerheid vaststaan.

De onderliggende nota

De vaststelling van de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2022, de aanpassing van de opbouw van de belastingtarieven en een geactualiseerde onderbouwing van het weerstandsvermogen vragen om een actualisatie van de nota Reserves en voorzieningen.

De huidige reserves en voorzieningen zijn beoordeeld op hun noodzakelijkheid (doel) en hun minimaal en maximaal benodigde omvang. Naar aanleiding hiervan worden in hoofdstuk 3 en 4 de reserves en voorzieningen behandeld die vanaf 1 januari 2022 effectief zullen zijn.

Vervolgens gaat hoofdstuk 5 in op de manier waarop Delfland in haar financiering voorziet en de rentetoerekening over de reserves en voorzieningen.

Tot slot is in de bijlage een stroomschema opgenomen waarin de werking van de reserves is weergegeven. Dit schema wordt gecompleteerd met een toelichting.

2 Kader

2.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader ten aanzien van reserves en voorzieningen is geregeld in artikel 4.50 tot en met 4.55 van het Waterschapsbesluit. In deze artikelen zijn de belangrijkste regels opgenomen ten aanzien van de vorming van reserves en voorzieningen.

In artikel 14 van de Verordening 'Beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland' is omschreven wat het beleid van Delfland met betrekking tot reserves en voorzieningen moet inhouden. Deze nota is een uitwerking van dat artikel.

2.2 Waterschapsbesluit

In het Waterschapsbesluit wordt in artikel 4.52, 4.54 en 4.55 ingegaan op de begrippen reserves en voorzieningen.

In artikel 4.52 worden de reserves onderscheiden naar:

- algemene reserves;
- bestemmingsreserves voor tariefegalisatie, waaronder wordt verstaan reserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de belastingtarieven en niet specifiek besteed dienen te worden;
- overige bestemmingsreserves.

Ingevolge artikel 4.54 worden voorzieningen gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

In artikel 4.55 wordt met betrekking tot de voorzieningen de volgende rubricering aangehouden:

- voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen;
- voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen;
- voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden;
- voorzieningen sale and lease back-overeenkomsten;
- voorzieningen voor claims van ingezetenen en bedrijven;
- overige voorzieningen.

Per voorziening wordt de aard, reden en gewenste omvang, evenals de toevoegingen en onttrekkingen afzonderlijk toegelicht.

2.3 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie

In 2017 heeft de VV de 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland' (BVD) (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) vastgesteld. Deze verordening heeft betrekking op het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie van Delfland. Voor de nota Reserves en voorzieningen is artikel 14 BVD van belang waarvan de tekst luidt:

Artikel 14 weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen

- Het beleid omtrent het weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van de risico's die het waterschap loopt;
 - b. de weerstandscapaciteit van het waterschap, zijnde de middelen en mogelijkheden van het waterschap om niet begrote kosten en risico's te dekken;
 - c. het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, reserves, de weerstandscapaciteit of anderszins;
 - d. de vorming en besteding van reserves;
 - e. de vorming en besteding van voorzieningen;
 - f. de berekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.
 - Als element van het in het eerste lid onder d bedoelde onderdeel reserves wordt voor de reserves die onderdeel uitmaken van de algemene reserves en voor de bestemmingsreserves die niet zijn bedoeld voor tariefegalisatie per reserve ingegaan op de aard, reden en gewenste omvang.
 - Als element van het in het eerste lid onder e bedoelde onderdeel voorzieningen wordt per voorziening ingegaan op de aard, reden en gewenste (bij onderhoudsvoorzieningen) of noodzakelijke (bij overige voorzieningen) omvang.
 - In de beleidsnotitie Risicomanagement Delfland en de nota Reserves en voorzieningen zullen de kwalificaties en hoe dit wordt toegelicht verder worden uitgewerkt.
-

2.4 Onderscheid reserves en voorzieningen

In het Waterschapsbesluit worden de begrippen reserves en voorzieningen nader gedefinieerd en toegelicht. Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is onder meer van belang omdat reserves worden gerangschikt onder het eigen vermogen en voorzieningen onder het vreemd vermogen.

Aan een voorziening kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de VV een besluit kan nemen over mogelijk een andere aanwending van de reserve.

Algemene- en bestemmingsreserves

Reserves worden omschreven als vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen en die bedrijfseconomisch gezien vrij zijn om te besteden. De vorming en voeding van reserves geschiedt uitsluitend op basis van resultaatbestemming door besluiten van de verenigde vergadering.

De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves

De algemene reserves zijn reserves die primair dienen als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's. De minimale omvang van de algemene reserve is mede afhankelijk van de mogelijke risico's en berekende waarde voor kans van risico maal financieel gevolg.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Om mutaties in belastingtarieven geleidelijk te laten verlopen, kan gebruik worden gemaakt van bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. Deze reserves zijn bedoeld om ongewenste schommelingen op te vangen in de belastingtarieven per taak en hebben (net zoals algemene reserves) geen specifieke bestemming (artikel 4.52 Waterschapsbesluit).

Overig bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waar aan de VV een bepaalde bestemming heeft gegeven en die daarom niet voor andere doeleinden mag worden gebruikt. De tariefegalisatiereserves worden gerangschikt onder de bestemmingsreserves.

Stille reserves

De boekwaarde is de waarde waartegen activa en ook wel passiva op de balans zijn opgenomen. Voor veel balansposten is de boekwaarde gelijk aan de werkelijke waarde. Bijvoorbeeld een banktegoed van 100 euro is ook werkelijk dat bedrag waard. Bij een aantal bezittingen kan de boekwaarde (fors) afwijken van de werkelijke waarde. Dit kan het geval zijn bij onder meer vastgoed (gebouwen). Vastgoed kan (nagenoeg) zijn afgeschreven, maar in het economisch verkeer nog een aanzienlijke waarde hebben. Indien bezittingen meer waard zijn dan de boekwaarde is sprake van een stille reserve, die niet op de balans tot uitdrukking komt. Omdat deze activa doorgaans duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en bovendien ook niet snel zijn te verkopen, blijven de stille reserves in deze nota verder buiten beschouwing. Indien een bezitting voor meer dan de boekwaarde wordt verkocht, is sprake van een zogenaamde boekwinst.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor onvermijdbare toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang nog niet exact bekend zijn. Op grond van de Waterschapswet worden voorzieningen gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- op balansdatum bestaande risico's met betrekking tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
- kosten die in een volgend jaar gemaakt zullen worden, indien het kosten betreft die hun oorsprong vinden in het lopende of voorgaande jaar en indien de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Het gaat bij voorzieningen min of meer om onzekere verplichtingen, die te zijner tijd schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen die samenhangen met een onregelmatige spreiding van de kosten over de diverse jaren, zoals bijvoorbeeld de kosten van groot onderhoud.

Verder kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld een reorganisatie.

Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan tot de huidige bedrijfssituatie, kunnen geen voorzieningen worden gevormd.

Voorzieningen moeten naar beste schatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Als onderbouwing van de voorzieningen wordt gebruik gemaakt van beheerplannen. De onderbouwing, de planning van de uitgaven en de voeding van de

voorzieningen zijn in de beheerplannen samengevat en in de tijd uitgezet. Periodiek worden beheerplannen geëvalueerd en dienovereenkomstig, indien noodzakelijk, bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt de benodigde omvang van de voorzieningen bepaald en worden de toekomstige dotaties herijkt.

2.5 Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Op basis van de functie van de algemene reserves moet een dergelijke reserve minimaal de geïnventariseerde risico's kunnen opvangen (het zogenaamde weerstandsvermogen).

De bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is geregeld in de beleidsnotitie Risicomanagement Delfland. Voor de algemene reserves geldt in principe geen maximumniveau.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Voor tariefegalisatie wordt geen maximum of minimum positie vastgesteld. Deze reserves dienen binnen een redelijke termijn te worden ingezet om de belastingtarieven te egaliseren of te verlagen.

Overige bestemmingsreserves

Het doel en de hoogte van de overige bestemmingsreserves is gebaseerd op een VV-besluit. Wanneer de maximale omvang van de bestemmingsreserve is bereikt, blijven verdere toevoegingen achterwege. Nadat de bestemming is gerealiseerd, wordt de reserve opgeheven en een eventueel restant toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen moeten dekkend zijn voor de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld (niet meer en niet minder). De verplichtingen zijn gebaseerd op actuele beheersplannen (op het gebied van onderhoud) en actuele geïnventariseerde verplichtingen (personeel en overig).

3 Beleid ten aanzien van reserves

3.1 Algemeen

De VV is bevoegd tot het instellen van, het opheffen van en het toevoegen en onttrekken van middelen aan reserves. De VV kan besluiten een reserve een andere bestemming te geven dan deze oorspronkelijk had. Volgens het Waterschapsbesluit dient het waterschap voor iedere reserve bestuurlijk vastgesteld beleid te hebben. In deze nota reserves en voorzieningen is dit beleid opgenomen.

3.2 Algemene reserves

De algemene reserves hebben geen specifieke bestemming en dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Delfland onderscheidt in deze nota de volgende algemene reserves:

- Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem;
- Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer; en
- Algemene reserve vrij besteedbaar.

Reserves zonder een specifieke bestemming zijn algemene reserves. De algemene reserves weerstandsvermogen dienen voor het opvangen van eventuele toekomstige financiële tegenvallers (zoals risico's en calamiteiten). Deze reserves kunnen gevoed worden door:

1. een opslag op het belastingtarief voor het vormen van een weerstandsvermogen;
2. efficiency resultaten die uit analyse van het jaarrekeningresultaat voortkomen.

Efficiency-resultaten bestaan uit hogere opbrengsten dan primair begroot als gevolg van:

- areaal-uitbreiding (meer huishoudens en/of bedrijven);
- sterkere stijging woz-waarde (watersysteemheffing);
- hoger aantal ve's (zuiveringsheffing);
- minder kwijtscheldingen en oninbaar;
- Verder is de tabel met incidentele baten en lasten uit de jaarstukken het uitgangspunt om efficiency-voordelen te identificeren.

De algemene reserve vrij besteedbaar kan middels VV-besluit ingezet worden voor bijvoorbeeld: nieuw beleid, intensiveren van bestaand beleid en demping van één of meerdere belastingtarieven.

Beleidsuitgangspunt 1:

In de beleidsnotitie risicomanagement Delfland is aangegeven dat de algemene reserves weerstandsvermogen van beide taken onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit. De omvang van de algemene reserves weerstandsvermogen is afhankelijk van de omvang van het risicoprofiel van Delfland en het te hanteren ratio weerstandsvermogen.

De gewenste norm voor de ratio is vastgelegd in de programmabegroting van enig jaar.

Beleidsuitgangspunt 2:

In het geval dat de algemene reserves weerstandsvermogen de omvang hebben bereikt dat het gewenste ratio voor het weerstandsvermogen (in relatie tot het risicoprofiel) is bereikt, dan kunnen behaalde efficiency resultaten gedoteerd worden aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

Hieronder worden de algemene reserves toegelicht.

Naam	Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem
Doel:	Opvangen van risico's die voortvloeien uit de bedrijfsvoering met betrekking tot het watersysteem.
Ingesteld:	2014
Voeding:	Exploitatieresultaat op taak watersysteem
Maximale omvang:	De maximale omvang is gelijk aan het benodigd weerstandsvermogen om het gewenste ratio weerstandsvermogen te realiseren.
Minimale omvang:	Het bij de begroting of jaarrekening vastgestelde risicoprofiel
Beoordeling saldo:	Jaarlijks aan de hand van het berekende risicoprofiel
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer
Doel:	Opvangen van risico's die voortvloeien uit de bedrijfsvoering met betrekking tot het zuiveringsbeheer.
Ingesteld:	2014
Voeding:	Exploitatieresultaat op taak waterzuivering
Maximale omvang:	De maximale omvang is gelijk aan het benodigd weerstandsvermogen om het gewenste ratio weerstandsvermogen te realiseren.
Minimale omvang:	Het bij de begroting of jaarrekening vastgestelde risicoprofiel
Beoordeling saldo:	Jaarlijks aan de hand van het berekende risicoprofiel
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Algemene reserve vrij besteedbaar
Doel:	VV kan beschikbaar saldo inzetten voor bijvoorbeeld ter dekking van een negatief resultaat in enig jaar, voor nieuw beleid, intensiveren van bestaand beleid en/of demping van één of meerdere belastingtarieven.
Ingesteld:	2021
Voeding:	Deze reserve wordt gevuld met eventuele efficiency voordelen die na afloop van enig jaar blijken te zijn gerealiseerd. Uit de analyse van het voordelige jaarrekening resultaat blijkt of er sprake is van efficiency voordelen.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	0
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo in enig jaar dient binnen vijf jaar besteed te zijn. Bij het opstellen van de begroting van enig jaar zal het college voorstellen doen over het inzetten van een gedeelte van algemene reserve vrij besteedbaar.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

3.3 Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

3.3.1 Binnen Delfland te onderscheiden egalisereserves

Binnen Delfland worden tot vaststelling van deze nota de volgende egalisereserves onderscheiden:

- kostenegalisereserve watersysteem;
- kostenegalisereserve zuiveringsbeheer;
- tariefdempingreserve watersysteem;
- tariefdempingreserve zuiveringsbeheer;
- tariefegalisatiereserve watersysteem;
- tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer.

Kostenegalisereserves

De kostenegalisereserve per taak is opgebouwd uit exploitatievoordelen niet zijnde efficiency voordelen. Jaarlijks wordt het exploitatiesaldo per taak bij het opstellen van de jaarrekening geanalyseerd. Het exploitatiesaldo minus de efficiency voordelen wordt gedoteerd of onttrokken aan de kostenegalisereserve.

Een voordelig saldo dat gestort wordt in deze reserve kan bestaan uit uitgestelde of vertraagde werkzaamheden, waarvan de kosten geraamd zijn in jaar t. Door de vertraging worden de kosten pas gerealiseerd in jaar t+1. Dit veroorzaakt een voordeel in jaar t en een nadeel in jaar t+1. Baggerwerkzaamheden is een voorbeeld uit de praktijk waarbij vertraging op kan worden gelopen door externe factoren.

Het gestorte bedrag in de kostenegalisereserve kan in jaar t+1 onttrokken worden om de hoger dan geraamde kosten in jaar t+1 te dekken. Als blijkt dat hogere kosten in jaar t+1 uitblijven dan kan het saldo van deze reserves betrokken worden bij de begroting jaar t+2 om de tarieven te dempen.

Een saldo in de kostenegalisereserve watersysteem mag alleen ten goede komen aan het watersysteembeheer. Dit uitgangspunt geldt ook voor de taak zuiveringsbeheer.

Naam	Kostenegalisereserve watersysteem
Doel:	Opvangen van begrote kosten jaar t die door omstandigheden in jaar t+1 tot uiting komen. Hiermee wordt voorkomen dat een ongelijkmatige verdeling van kosten tot pieken leiden.
Ingesteld:	2021
Voeding:	De reserve wordt gevuld met het niet-efficiency resultaat die uit de analyse van de jaarrekening moet blijken.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo jaar t dient in het opvolgende jaar te worden besteed. Indien na jaar t+1 saldo resteert uit jaar t, dan vloeit het overschot naar de tariefdempingsreserve.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Kostenegalisatiereserve zuiveringsbeheer
Doel:	Opvangen van begrote kosten jaar t die door omstandigheden in jaar t+1 tot uiting komen. Hiermee wordt voorkomen dat een ongelijkmatige verdeling van kosten tot pieken leiden.
Ingesteld:	2021
Voeding:	De reserve wordt gevuld met het niet-efficiency resultaat die uit de analyse van de jaarrekening moet blijken.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo jaar t dient in het opvolgende jaar te worden besteed. Indien na jaar t+1 saldo resteert uit jaar t, dan kan dat worden toegevoegd aan de tariefdemingsreserve.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Tariefdemingsreserves

Naast de tariefdemingsreserve voor zuiveringsbeheer wordt ook een tariefdemingsreserve watersysteem ingesteld. Deze reserves worden ingezet om na de berekening van de tarieven volgens de bestaande systematiek één of meerdere tarieven te compenseren (lees: te verlagen). De stortingen in de twee reserves komen uit niet geraamde voordelige resultaten. Dat ziet er als volgt uit:

- voeding vanuit de kostenegalisatiereserve vindt plaats bij de vaststelling van de bestuursrapportage als blijkt dat de kostenegalisatiereserve een overschot heeft;
- voeding vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar kan plaatsvinden bij de vaststelling van de jaarstukken, begroting of bij de bestuursrapportage.

De onttrekkingen uit de reserves worden binnen elke taak afzonderlijk ingezet. Een onttrekking aan de tariefdemingsreserve wordt geraamd in de programmabegroting.

Met betrekking tot het watersysteem is in het coalitieakkoord 2015-2019 een passage opgenomen om jaarlijks € 200.000 uit deze reserve in te zetten voor de categorie ongebouwd (dit als extra compensatie van de zogenaamde weeffout in de Waterschapswet bij het toedelen van kosten aan de verschillende categorieën). De inzet van € 200.000 voor de categorie ongebouwd is in het coalitieakkoord 2019-2023 bestendigd.

Een saldo in de tariefdemingsreserve watersysteem mag alleen ten goede komen aan het watersysteembeheer. Dit uitgangspunt geldt ook voor de taak zuiveringsbeheer.

Naam	Tariefdemingsreserve watersysteem
Doel:	Met de tariefdemingsreserve worden één of meerdere tarieven gecompenseerd nadat de tarieven volgens de bestaande systematiek zijn berekend.
Ingesteld:	2021
Voeding:	De stortingen komen uit voordelen uit het verleden: vanuit de kostenegalisatiereserve of vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo in enig jaar dient binnen vijf jaar besteed te zijn. Bij het opstellen van de begroting van enig jaar zal het college voorstellen doen over het inzetten van een gedeelte van de tariefdemingsreserve watersysteem.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Tariefdempingreserve zuiveringsbeheer
Doel:	Met de tariefdempingreserve wordt het tarief per ve gecompenseerd nadat het tarief volgens de bestaande systematiek is berekend.
Ingesteld:	2021
Voeding:	De stortingen komen uit voordelen uit het verleden: vanuit de kostenegalisatiereserve of vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo in enig jaar dient binnen vijf jaar besteed te zijn. Bij het opstellen van de begroting van enig jaar zal het college voorstellen doen over het inzetten van een gedeelte van de tariefdempingreserve zuiveringsbeheer
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Beleidsuitgangspunt 3:

Gedurende deze bestuursperiode (2019-2023) wordt jaarlijks € 200.000 uit de tariefdempingreserve watersysteem ingezet voor de categorie ongebouwd.

Tariefegalisatiereserves

Voor beide systemen kan een aparte tariefegalisatiereserve worden ingesteld. De wetgeving geeft de mogelijkheid om bovenop het maximaal kostendekkende tarief een opslag toe te passen voor tariefegalisatie. Deze verhoging van het belastingtarief moet leiden tot een voordelig jaarresultaat dat bij de vaststelling van de jaarstukken gestort kan worden in de tariefegalisatiereserve. Een voorwaarde is dat er een meerjarenraming ten grondslag moet liggen waaruit blijkt dat binnen een afzienbare termijn (vijf jaar) de tariefegalisatiereserve weer wordt afgebouwd.

In tegenstelling tot de tariefdempingreserves worden de dotaties aan de tariefegalisatiereserves vooraf geraamd en maken dus onderdeel uit van de begroting. De mogelijkheid om te doteren aan tariefdempingreserves kan achteraf worden bepaald. Zowel de onttrekkingen aan de tariefegalisatiereserves als tariefdempingreserves kunnen worden betrokken bij de begroting en hebben als doel het belastingtarief te verlagen.

Een saldo in de tariefegalisatiereserve watersysteem mag alleen ten goede komen aan het watersysteembeheer. Dit uitgangspunt geldt ook voor de taak zuiveringsbeheer. Vooral nog worden geen stortingen in (en onttrekkingen uit) de twee reserves gedaan. Toekomstig beleid kan hier verandering in brengen.

Naam	Tariefegalisatiereserve watersysteem
Doel:	Met de tariefegalisatiereserve worden de tarieven van de categorieën meerjarig geëgaliseerd. Eventuele grote schommelingen kunnen worden opgevangen ten einde een gestage tariefontwikkeling over een periode van vijf jaar heen te realiseren.
Ingesteld:	2021

Voeding:	Deze reserve wordt gevuld door toepassen van een opslag op het berekende belastingtarief. Dit moet leiden tot een voordelig jaarresultaat.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo in enig jaar dient binnen vijf jaar besteed te zijn. Bij het opstellen van de begroting van enig jaar zal het college voorstellen doen over het inzetten van de tariefegalisatiereserve watersysteem.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer
Doel:	Met de tariefegalisatiereserve wordt het tarief per ve meerjarig geëgaliseerd. Eventuele grote schommelingen kunnen worden opgevangen ten einde een gestage tariefontwikkeling over een periode van vijf jaar heen te realiseren.
Ingesteld:	2021
Voeding:	Deze reserve wordt gevuld door toepassen van een opslag op het berekende belastingtarief. Dit moet leiden tot een voordelig jaarresultaat.
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Het opgebouwde saldo in enig jaar dient binnen vijf jaar besteed te zijn. Bij het opstellen van de begroting van enig jaar zal het college voorstellen doen over het inzetten van de tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer.
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Beleidsuitgangspunt 4:

Vooralsnog wordt geen gebruik gemaakt van de reserves tariefegalisatie. Derhalve vinden geen stortingen (en onttrekkingen) plaats. Toekomstig beleid kan hier verandering in aanbrengen.

3.3.2 Overige bestemmingsreserves

In relatie tot investeringsprojecten kunnen bestemmingsreserves worden opgebouwd om de afschrijvingslasten van toekomstige investeringsuitgaven te dekken. Het gaat hierbij om nieuwe investeringen en uitbreidingsinvesteringen.

Het is niet toegestaan om voor ontvangen investeringssubsidies een bestemmingsreserve te vormen.

Delfland kent de volgende bestemmingsreserves:

- egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder;
- reserve Zoetwaterfabriek
- reserve kapitaallasten investeringen watersysteem;
- reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer.

Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder

De egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder is na besluitvorming in de verenigde vergadering van 15 december 2016 ingesteld om voordelen van de herfinanciering PPS te reserveren voor de betalingen die in 2031 t/m 2033 nog gedaan moeten worden.

De reserve wordt gevoed met het verschil tussen het jaarlijkse exploitatievoordeel van de herfinanciering, minus een storting van € 1,4 miljoen in de tariefdeempingreserve zuivering. Het saldo van de reserve in 2031 is toereikend om de laatste PPS betalingen te kunnen dekken. Na 2033 kan de reserve worden opgeheven.

Naam	Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder
Doel:	In 2016 heeft herfinanciering van de PPS plaatsgevonden en dit leidt vanaf 2016 t/m 2031 tot een jaarlijks voordeel en in 2032 en 2033 een nadeel. In totaal is het effect nihil. In verband daarmee is in 2016 deze reserve ingesteld.
Ingesteld:	2016
Voeding:	Het jaarlijkse voordeel van de PPS wordt t/m 2031 toegevoegd aan deze reserve.
Onttrekking:	In 2032 en 2033 worden de verwachte nadelen uit de PPS onttrokken.
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	N.v.t.
Beoordeling saldo:	
Ambtelijk beheerder	

Reserve Zoetwaterfabriek

Naam	Reserve Zoetwaterfabriek
Doel:	De reserve zal worden ingezet ter compensatie van de kapitaallasten van de zoetwaterfabriek.
Ingesteld:	2018
Voeding:	De reserve is in 2018 ingesteld en gevoed met de van het Havenbedrijf ontvangen compensatie van € 1,2 miljoen naar aanleiding van de verdieping Nieuwe-Waterweg.
Onttrekking:	Onttrekking vindt plaats gedurende de afschrijvingstermijn van de zoetwaterfabriek. De afschrijving start naar verwachting niet voor 2025.
Maximale omvang	N.v.t.
Minimale omvang	N.v.t.
Beoordeling saldo:	
Ambtelijk beheerder	

Reserves ter dekking van toekomstige investeringen

De reserves ter dekking van toekomstige investeringen watersysteem en zuiveringsbeheer zijn bedoeld om de afschrijvingskosten te dekken van toekomstige investeringen voor de twee taken. Deze bestemmingsreserves moeten ieder afzonderlijk van voldoende omvang zijn om de afschrijvingskosten van minimaal de komende tien begrotingsjaren te kunnen dekken. Deze reserves zijn gebaseerd op de opgenomen investeringen in de strategische investeringsagenda voor wat betreft de categorie ambitie.

Naam	Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem
Doel:	Ter dekking van afschrijvingskosten van nieuwe of uitbreidingsinvesteringen. Hierdoor wordt gespaard om tariefegalisatie en een gezondere financiële positie van Delfland na te streven.
Ingesteld:	2021
Voeding:	Als de minimale omvang van de reserve nog niet is bereikt dan wordt door middel van een opslag op het belastingtarief de dotatie aan de reserve begroot. Indien de minimale omvang wel is bereikt dan kan eventuele voordelige jaarresultaten op de taak watersysteem gedoteerd worden aan deze reserve.
Onttrekking:	De afschrijvingskosten van de gerealiseerde investeringen die gekoppeld zijn aan de strategische investeringsagenda uit de categorie ambitie.
Maximale omvang	De som van het totaal aan geraamde kapitaallasten van investeringen die blijken uit de strategische investeringsagenda uit de categorie ambitie.
Minimale omvang	De som van het totaal aan kapitaallasten van gerealiseerde investeringen en de geplande investeringen (categorie ambitie) uit de strategische investeringsagenda voor de komende tien jaar.
Beoordeling saldo:	De strategische investeringsagenda dient jaarlijks geactualiseerd te worden voor de categorie ambitie om de omvang van deze reserve te kunnen beoordelen.
Ambtelijk beheerder	

Naam	Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer
Doel:	Ter dekking van afschrijvingskosten van nieuwe of uitbreidingsinvesteringen. Hierdoor wordt gespaard om tariefegalisatie en een gezondere financiële positie van Delfland na te streven.
Ingesteld:	2021
Voeding:	Als de minimale omvang van de reserve nog niet is bereikt dan wordt door middel van een opslag op het belastingtarief de dotatie aan de reserve begroot. Indien de minimale omvang wel is bereikt dan kan eventuele voordelige jaarresultaten op de taak zuiveringsbeheer worden gedoteerd aan deze reserve.
Onttrekking:	De afschrijvingskosten van de gerealiseerde investeringen die gekoppeld zijn aan de strategische investeringsagenda uit de categorie ambitie.

Maximale omvang	De som van het totaal aan geraamde kapitaallasten van investeringen die blijken uit de strategische investeringsagenda uit de categorie ambitie.
Minimale omvang	De som van het totaal aan kapitaallasten van gerealiseerde investeringen en de geplande investeringen (categorie ambitie) uit de strategische investeringsagenda voor de komende tien jaar.
Beoordeling saldo:	De strategische investeringsagenda dient jaarlijks geactualiseerd te worden voor de categorie ambitie om de omvang van deze reserve te kunnen beoordelen.
Ambtelijk beheerder	

4 Beleid ten aanzien van voorzieningen

4.1 Algemeen

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het instellen van een voorziening ligt bij de VV.¹

Om deze reden moet het waterschap voor iedere voorziening bestuurlijk vastgesteld beleid hebben. Afgezien van de in het Waterschapsbesluit genoemde (verplichte) voorzieningen, is het streven het aantal voorzieningen te beperken.

Jaarlijks moet het bij elke voorziening behorende beheerplan worden herijkt om te kunnen beoordelen of de omvang van de getroffen voorziening nog voldoende is voor de dekking van de achterliggende verplichting. De ambtelijke beheerder van de voorziening is belast met de beoordeling en het eventueel doen van een voorstel over bijstelling van het saldo van de voorziening.

Dotaties en onttrekkingen

De besteding van een voorziening is alleen mogelijk voor het aangegeven doel van de voorziening.

De voorziening wordt in het jaar van de instelling ten laste van de exploitatie gevormd. De jaarlijkse stortingen in een voorziening worden eveneens ten laste van de exploitatie gebracht. Tenminste eenmaal per jaar moet worden vastgesteld of de omvang van de voorziening in overeenstemming is met de achterliggende kostenraming, verplichting, het verlies of risico. Wanneer een voorziening ontoereikend blijkt te zijn, moet de voorziening ten laste van de exploitatie op peil worden gebracht. Wanneer een voorziening te hoog is ten opzichte van de benodigde omvang, moet het verschil vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

4.2 Indeling voorzieningen

De begroting 2022 van Delfland kent alleen de voorziening wachtgeld. Hieronder wordt deze voorziening toegelicht.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld dekt de toekomstige wachtgeldaanspraken van ex-medewerkers en collegeleden. Het betreft een zogenaamde arbeidsgerelateerde verplichting waarvoor in overeenstemming met artikel 4.55 van het Waterschapsbesluit een voorziening moet worden gevormd.

Naam	Voorziening wachtgeld
Doel:	Afdekken van wachtgeldverplichtingen
Ingesteld:	2001
Voeding:	Op basis van de gemiddelde nominale wachtgeldverplichting over een meerjarige periode
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	Afhankelijk van het aantal wachtgeldverplichtingen, de omvang van de jaarlijkse uitkering en de looptijd van de verplichting
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Bedrijfsvoering

¹ Artikel 12 van de Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland

5 Rente reserves en voorzieningen

Delfland hanteert voor de toerekening van rente het principe van totaalfinanciering. Dit betekent dat niet voor iedere investering een aparte geldlening wordt aangetrokken maar dat het geheel van alle investeringen wordt gefinancierd door middel van de inzet van reserves en voorzieningen en opgenomen geldleningen.

Delfland berekent geen rente over de reserves en voorzieningen. Dit rentevoordeel wordt verwerkt in het renteresultaat en komt tot uitdrukking in een lagere toegerekende rente over de boekwaarde van activa. Feitelijk worden hiermee de exploitatielasten kunstmatig laag gehouden en wordt de 'bespaarde rente' ingezet als een structureel dekkingsmiddel. Dit structurele dekkingsmiddel hangt natuurlijk samen met het ter beschikking hebben van eigen vermogen en/of voorzieningen.

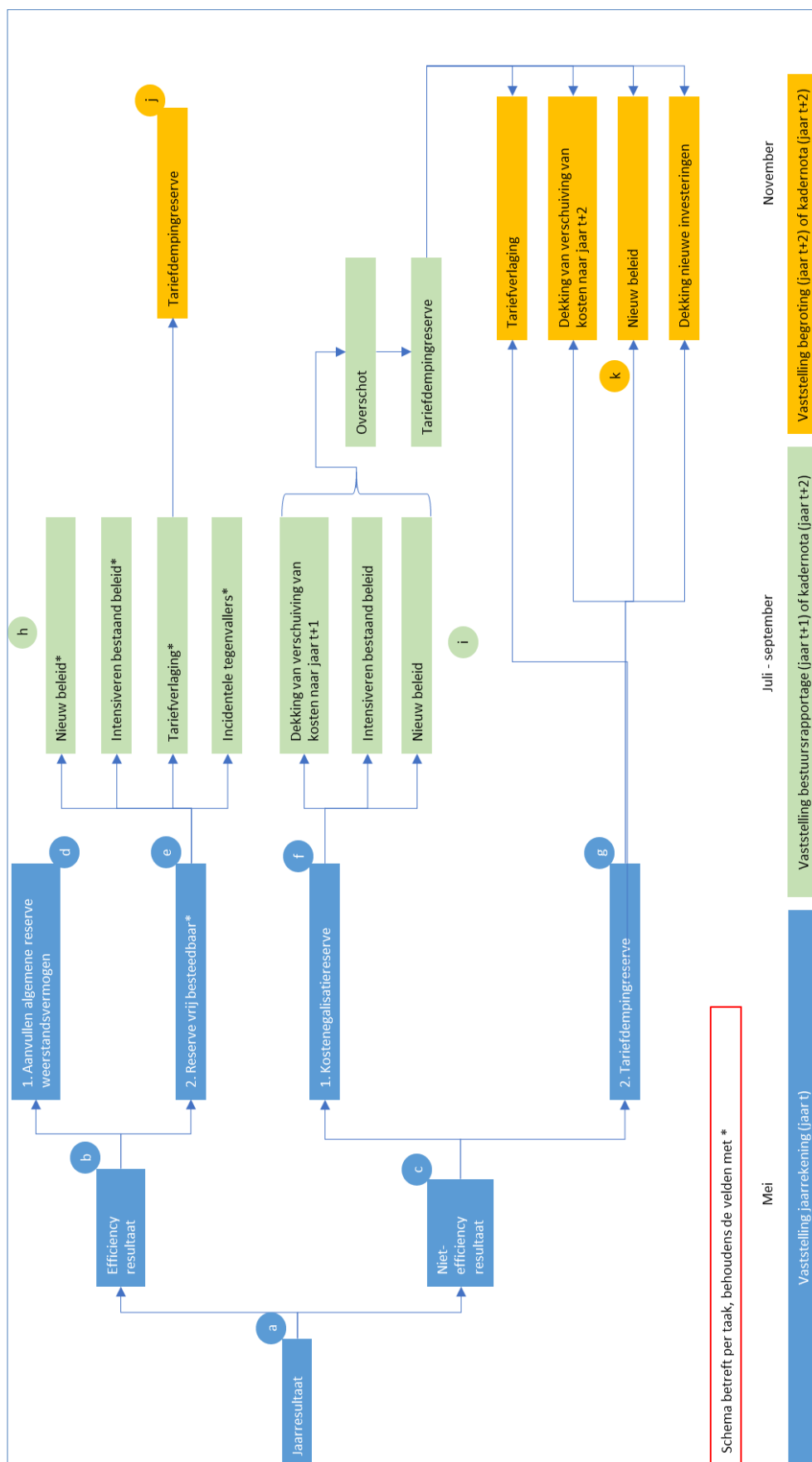
Delfland werkt met de methode van een meerjarig renteomslagpercentage. Op basis van deze methode wordt een vooraf vastgesteld rentepercentage (het zogenaamde omslagpercentage) over de boekwaarde van de geactiveerde investeringen en de boekwaarde van het onderhanden werk toegerekend aan de exploitatie respectievelijk het onderhanden werk. Dit omslagpercentage wordt jaarlijks bij de Kadernota vastgesteld.

Tegenover deze doorberekende rente op basis van het omslagpercentage staan de werkelijke rentekosten. De werkelijke rentekosten betreffen voor Delfland alleen de betaalde rente over de aangetrokken langlopende geldleningen, het rekening courant krediet en de aangetrokken kasgeldleningen.

Het verschil tussen de werkelijke rentekosten en de doorberekende rentekosten op basis van het omslagpercentage is het zogenaamde renteresultaat.

Het renteresultaat wordt in totaal toegerekend aan de beide waterschapstaken op basis van het vastgestelde percentage per taak in de nota Kostenverdeling.

6 Bijlage – stroomschema resultaatverdeling

Toelichting op stroomschema

Het stroomschema gaat uit van een positief jaarresultaat per taak. Indien sprake is van een negatief jaarresultaat bij een taak, dan vindt er geen analyse plaats om te komen tot een splitsing van het resultaat in efficiency en niet-efficiency. Dat zou namelijk kunnen leiden tot een storting in de algemene reserve vrij besteedbaar en tegelijkertijd een onttrekking en daarmee uitholling van een bestemmingsreserve van een taak.

Indien er een negatief jaarresultaat op een taak wordt gerealiseerd, dan wordt dat resultaat geanalyseerd op oorzaken. Afhankelijk van de oorzaak wordt één of meerdere van de volgende reserves ingezet:

- bestemmingsreserve - tariefdempingreserve;
- bestemmingsreserve - kostenegaliseringsreserve;
- algemene reserve - vrij besteedbaar;
- algemene reserve - weerstandsvermogen.

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel (een blok aangeduid met een letter).

- a. Het jaarresultaat per taak volgt uit de jaarrekening van Delfland. De jaarrekening wordt jaarlijks in de VV van eind mei of begin juni vastgesteld.
- b. Een positief jaarresultaat per taak dient te worden geanalyseerd opdat er sprake is van efficiency resultaten. De VV besluit namelijk waar deze efficiency resultaten aan worden besteed. Bij het bepalen van efficiency resultaten worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 1. hogere netto opbrengsten dan primair begroot als gevolg van:
 - a. areaal-uitbreiding (meer huishoudens/bedrijven, oppervlakte);
 - b. sterkere stijging woz-waarde (watersysteemheffing);
 - c. hoger aantal VE's (zuiveringsheffing);
 - d. lagere kwijtscheldingen en oninbaar;
 2. verder is de tabel met incidentele baten en lasten uit de jaarstukken het uitgangspunt om efficiency-voordelen te identificeren.
- c. Het restant dat overblijft van het jaarresultaat van een taak dat niet als efficiency resultaat kan worden aangemerkt, moet worden besteed aan of terugvloeien naar de betreffende taak.
- d. De algemene reserve weerstandsvermogen per taak wordt, indien nodig, als eerste aangevuld. De gewenste hoogte van de algemene reserve weerstandsvermogen volgt uit het geactualiseerde risicoprofiel.
- e. Indien na eventuele toevoeging aan de algemene reserve weerstandsvermogen per taak een saldo overblijft, dan wordt dit gestort in de algemene reserve vrij besteedbaar. De VV kan vrij beschikken over de reserve vrij besteedbaar. Vanuit externe regelgeving wordt niet voorgeschreven dat het saldo aan een specifieke taak moet worden besteed. De VV kan bij de behandeling van de eerstvolgende kadernota en/of bestuursrapportage besluiten hoe dit saldo wordt ingezet.
- f. Het voordelige jaarresultaat per taak wordt in beginsel gestort in de kostenegaliseringsreserve per taak voor zover deze niet als efficiency voordeel kan worden aangemerkt. Het uitgangspunt is namelijk dat er inkomsten zijn ontvangen voor activiteiten, die nog niet zijn uitgevoerd door Delfland. Als deze activiteiten vertraagd zijn, dan zullen de kosten alsnog worden gemaakt. Om de kosten in het juiste begrotingsjaar te laten vallen, kan de kostenegaliseringsreserve worden ingezet. Een voorbeeld hiervan zijn de baggerwerkzaamheden.
Het saldo van de kostenegaliseringsreserve per taak wordt direct of bij de eerstvolgende bestuursrapportage ingezet. De gedachte is namelijk dat de vertraging van activiteiten maximaal 1 jaar is.

- g. De tariefdempingreserve per taak is gevormd uit gerealiseerde voordelige resultaten uit het verleden, die als gevolg van het gesloten systeem van belastingopbrengsten, ingezet zullen worden om een tariefstijging van of binnen een taak te dempen. Zoals toegelicht bij punt f zal in beginsel het voordelige saldo worden gestort in de kostenegalisatiereserve. Indien bij de vaststelling van de jaarrekening blijkt dat (een deel van) het voordelig saldo is ontstaan door het bewust (deels) niet uitvoeren van en inherent daaraan niet uitgeven aan activiteiten en dat die activiteiten het komende jaar ook niet worden ingehaald, dan kan dat deel direct uit het niet-efficiency resultaat worden gestort in de tariefdempingreserve.
- h. Bij de behandeling van de kadernota en/of bestuursrapportage kan de VV besluiten om het saldo van de algemene reserve vrij besteedbaar in te zetten voor:
1. nieuw beleid;
 2. intensiveren bestaand beleid;
 3. tariefverlaging in komende boekjaren; of
 4. dekking van incidentele tegenvallers in het lopende boekjaar.
- Bij tariefverlaging kan de VV besluiten of deze toe te passen op beide taken, op één taak of één of meerdere categorieën binnen het watersysteem.
- i. Bij de behandeling van de kadernota en/of bestuursrapportage kan de VV besluiten om het saldo van de kostenegalisatiereserve (per taak) in te zetten voor:
1. nieuw beleid;
 2. intensiveren bestaand beleid; of
 3. het dekken van kosten voor activiteiten die in voorgaand boekjaar niet zijn uitgevoerd.
- In het geval dat ten tijde van het opstellen van de bestuursrapportage blijkt dat het saldo van de kostenegalisatiereserve hoger is dan noodzakelijk om de kosten voor nieuw beleid, intensiveren van bestaand beleid en verschuiving van activiteiten te dekken, dan wordt het overschot gestort in de tariefdempingreserve van de betreffende taak. Bij de behandeling van de eerstvolgende begroting kan het saldo van de tariefdempingreserve worden ingezet.
- j. Het deel dat beschikbaar wordt gesteld voor tariefverlaging door de VV wordt onttrokken aan de algemene reserve vrij besteedbaar en gestort in de tariefdempingreserve van desbetreffende taak. Bij de vaststelling van de kadernota of de begroting kan de VV besluiten dat (een deel van) het beschikbare saldo van de tariefdempingreserve wordt ingezet voor een taak of één of meerdere categorieën in het geval van het watersysteem.
- k. Bij de behandeling van de kadernota of begroting kan besloten worden om het saldo van de tariefdempingreserve van een taak in te zetten voor:
1. tariefverlaging van een taak of één of meerdere categorieën in het geval van het watersysteem;
 2. het dekken van kosten voor activiteiten die zijn vertraagd (begroot in jaar t, kosten jaar t+1);
 3. nieuw beleid;
 4. dekking kapitaallasten van nieuwe investeringen.